

Conference name - «Modern methods of applying scientific theories»

Section name - Pedagogy

ELECTRONIC PRESENTATIONS ON METHODS OF TEACHING FOREIGN LANGUAGES AND CULTURES: YOUNG SCIENTISTS' DIFFICULTIES

Nikolaeva Sofiya Yuriivna

d. p.s. professor, professor of the Department of pedagogy, methods of teaching foreign languages and information and communication technologies
Kyiv National Linguistic University
nikolaeva.ku@gmail.com

Важливим завданням підготовки здобувачів вищої освіти в галузі міжкультурної іншомовної освіти є навчання їх робити електронну презентацію наукового виступу чи доповіді. Студенти бакалаврату виступають на наукових семінарах і науково-практичних конференціях, олімпіадах, захистах курсових і кваліфікаційних робіт тощо. Студенти магістратури беруть участь у міжнародних наукових і науково-практичних конференціях, виступають з доповідями на конкурсах наукових робіт, захистах магістерських кваліфікаційних робіт тощо. Студенти аспірантури представляють результати своїх досліджень на міжнародних наукових конференціях і симпозиумах, наукових вебінарах, захистах дисертацій доктора філософії тощо. Наразі майже всі наукові виступи та доповіді супроводжуються електронними презентаціями.

Під «електронною презентацією наукового тексту» слідом за О. М. Семенов [1, с. 115] розуміємо спосіб подання наукової інформації за допомогою мультимедійних програм, які забезпечують зображення, звук та відео, що несуть відповідальність за різні типи сприйняття інформації (зорове, слухове, кінестетичне). Разом з іншими дослідниками основною одиницею електронної презентації в середовищі Power Point вважаємо слайд, або кадр інформації (кольорове або чорно-біле фотографічне зображення, що проектується на екран), створений з урахуванням ергономічних (допустимих фізичних, нервових, психічних) вимог візуального сприйняття інформації [2].

Як відомо, якісна електронна презентація дає можливість ознайомити слухачів з різноманітними інформаційними матеріалами: картинками, таблицями, схемами, графіками, аудіотекстами, відеофрагментами тощо. Крім того, вона сприяє систематизації та структурному поділу матеріалу доповіді або виступу, візуалізації досліджуваної проблеми, взаємозв'язків між окремими питаннями.

Наш тридцятирічний досвід підготовки студентів до виступу на наукових конференціях і захистах кваліфікаційних робіт показує, що значна кількість з них не здатні з першого разу підготувати електронну презентацію на високому

рівні. Не рідко неякісні презентації демонструються і на захистах дисертацій доктора філософії чи доктора наук.

Для визначення труднощів молодих науковців у підготовці електронних презентацій з методики навчання іноземних мов і культур (МНІМіК) та їх аналізу ми використали низку **методів дослідження**: аналіз і синтез недоліків підготовлених електронних презентацій, узагальнення виявлених недоліків, педагогічне спостереження процесу підготовки електронних презентацій до наукових виступів/доповідей, порівняння електронних презентацій різних авторів, вивчення публікацій з проблеми створення електронної презентації, бесіди зі студентами бакалаврату, магістратури та аспірантури.

Проведене дослідження приводить до думки, що у здобувачів вищої освіти у більшості випадків відсутнє чітке розуміння перелічених нижче можливостей **електронного тексту**:

- демонстрування слайдів різного типу: з текстовим і візуальним матеріалом;
- створення текстовими матеріалами електронних текстів (писемне текстове утворення, що розміщене на електронному носії);
- не лише читання адресатом електронних текстів, але й прослуховування ним звукових файлів та перегляд відеофайлів, приєднаних до тексту.

Бесіди з молодими науковцями показали також, що більшість з них не дотримується етапів підготовки усної презентації:

- написання сценарію презентації;
- складання плану та конспекту;
- вибору форми та стилю виступу (3);
- підготовка відповідей на можливі запитання;
- вибір демонстраційних матеріалів (насамперед, **електронної презентації**)

тощо.

Слід звернути увагу й на те, що студенти не повною мірою додержуються **етапів підготовки електронної презентації**, до яких зазвичай відносять:

- концептуальне проєктування (формування концепції, образу продукту, визначення його структури, змістової спрямованості, мети; результатом цього етапу є створення ескізу презентації);
- безпосереднє проєктування, тобто створення шаблонів, заготовок слайдів й основних інформаційних компонентів (текстових фрагментів, графічних об'єктів) і наповнення їх відповідним змістом);
- реалізація та аналіз результатів створення електронної презентації (2).

Аналіз підготовлених електронних презентацій до захисту курсових робіт, кваліфікаційних магістерських робіт, дисертацій доктора філософії, виступів на наукових конференціях тощо дозволяє зробити висновок, що студенти не додержуються основних **принципів розроблення електронних презентацій**.

Назвемо основні з них:

- принцип додержання оптимального обсягу презентації;
- принцип урахування вікових особливостей аудиторії;
- принцип урахування рівня підготовки аудиторії;
- принцип науковості та достовірності;

- принцип урахування особливостей сприйняття інформації з екрана;
- принцип естетичності;
- принцип обов'язковості оцінювання розробленої презентації.

У процесі аналізу обсягу презентацій ми визначали кількість слайдів та їх функцію (доповнення чи уточнення інформації). Перевіряли також наявність некоментованих слайдів. Згідно з принципами урахування вікових особливостей та рівня підготовки аудиторії ми брали до уваги засоби забезпечення розуміння тексту, схем, графіків тощо. Аналізуючи додержання принципів науковості та достовірності, ми перевіряли, чи не суперечать наведені матеріали сучасним досягненням у галузі МНІМіК. В аспекті додержання студентами принципу врахування особливостей сприйняття інформації з екрана ми аналізували співвідношення текстової та зображальної інформації, а також анімації, аудіо- та відеофрагментів. Оцінюючи естетичність електронних презентацій, ми враховували стиль оформлення слайдів: кольорове поєднання; витриманість в оформленні; типи кольорів та їх поєднання; особливості фону; типи шрифтів; обсяг тексту на екрані; кількість рисунків, графіків, схем тощо; довжину відеофрагменту; логічність у викладі матеріалу; якість оформлення роботи; відповідність форми та змісту; ступінь емоційного впливу.

Результати проведеного дослідження свідчать про те, що молодих науковців слід цілеспрямовано навчати створення та використання електронних презентацій до усних наукових доповідей з МНІМіК. На нашу думку, це раціонально робити як у бакалавраті, так і в магістратурі та аспірантурі. Змінюватися має тематика занять і вимоги до створених презентацій та методика їх використання. Навчання може проходити на практичних заняттях з МНІМіК та з іноземної мови, у процесі самостійної позааудиторної роботи, в межах навчальної педагогічної та виробничої практик, на засіданнях гуртків, проблемних груп тощо.

Практика проведення таких занять з МНІМіК показала, що **основними питаннями для розгляду** мають бути такі:

- основне призначення електронної презентації до усної наукової доповіді з МНІМіК;
- види електронних презентацій з МНІМіК;
- зміст і структура різних видів електронних презентацій з МНІМіК;
- стратегії написання різних видів електронних презентацій;
- детальний аналіз помилок молодих науковців у різних видах електронних презентацій;
- аналіз електронних презентацій до виступів на науково-практичних конференціях з МНІМіК;
- аналіз електронних презентацій до захисту курсових робіт з МНІМіК;
- аналіз електронних презентацій до захисту кваліфікаційних робіт магістрантів з МНІМіК;
- аналіз електронних презентацій до захисту дисертацій майбутніх докторів філософії з МНІМіК;
- доопрацювання проаналізованих електронних презентацій тощо.

У результаті опрацювання зазначених питань молоді науковці мають насамперед **усвідомити** призначення і роль електронної презентації в сучасному світі; зрозуміти, що електронна презентація до їхньої усної доповіді сприяє підвищенню її інформативності та ефективності, адже з курсу психології вони знають, що ефективність слухового сприйняття інформації становить 15%, зорового — 25%, а їх одночасне використання підвищує ефективність сприйняття до 65%. Їм слід навчитися уникати основних недоліків електронних презентацій, ретельно їх готувати, а не покладатися на свій попередній досвід та імпровізацію.

Створення якісної електронної презентації забезпечують також знання, навички та вмінні, набуті студентами в результаті оволодіння курсом «Інформатика». Наприклад, **знання**: типів інформації, яку можуть містити слайди; програмних продуктів, які можуть бути використані для створення електронних презентацій; вимог, що дозволяють створювати найбільш ефективні і захищені електронні презентації; можливостей програмного продукту MS PowerPoint. Щодо **вмінь**, то насамперед назвемо такі: користуватися елементами інтерфейсу MS PowerPoint; вставляти в слайди і редагувати елементи мультимедіа, у тому числі картинки, фотографії, відео- та аудіофайли; використовувати гіпертекстові технології; застосовувати різні ефекти анімації та задавати послідовність для всіх ефектів анімації; створювати динамічні презентації тощо (4).

Впевнені, що така системна робота з навчання здобувачів різних рівнів вищої освіти створення електронної презентації дасть свої позитивні результати. Зміниться і ставлення студентів до використання електронних презентацій (5).

Список літератури:

1. Семенов О. М. (2010). Культура наукової української мови: [навчальний посібник]. Київ: ВЦ „Академія”, 2010. 216 с.
2. Українська мова в професійному мовленні економіста (науковий стиль): навчальний посібник (2011) / І.Р. Бузько, Г.П. Бондаренко, Л.О. Кутенко. Луганськ: видавництво СНУ ім. В. Даля. 248 с. Режим доступу: http://dipplus.com.ua/metodichn-vkazvki/news_post/ukrainska-mova-v-profesiynomu-movlenni-yekonomista-naukoviy-stil
3. Тимкова В.А. Українська мова в науці: навчальний посібник. Вінниця: ВВ ВНАУ, 2018. 212 с. Режим доступу: <https://ir.vtei.edu.ua/g.php?fname=25558.pdf>
4. Електронні презентації. Режим доступу: https://stud.com.ua/53346/informatika/elektronni_prezentatsiyi
5. Labašová E. Chmelíková G. Electronic presentation in education. Режим доступу: https://www.mtf.stuba.sk/buxus/docs/internetovy_casopis/2010/4/labasova_chmelikova.pdf